

Värikoukkupilkintä ei ole maassamme mitenkään uusi ilmiö, mutta menetelmä lieenee silti monelle talvikalastuksen harrastajalle edelleen outo. Siitäkin huolimatta, että menetelmä rantautui läntisestä naapurimaastamme useita vuosikymmeniä sitten.

Monia saattaa oudoksuttaa juuri värikoukkupilkinnän perimmäinen periaate, ettei syötiä käytetä. Suomalainen turvautuu ennemmin tuttuihin tapsipilkkeihinsä yhdistettyinä karpäsen- ja surviaisentoukkiin. Mutta onko värikoukkailu niin vaikeaa, loppujen lopuksi?

Kova kilpikalastaja

Meidät vie värikoukkuilun syövereihin **Harri Lindberg**, kovan luokan kilpikalastaja ja tuttu näky erityisesti Uudenmaan pilkkikisoissa. Harrin kalastusinto on omien sanojensa mukaan kestänyt yli neljäkymmentä vuotta, joten hän siis tietää mistä puhuu.

Harri aloitti taipaleensa pilkinnän saralla suomalaisille tutulla kaavalla eli tapsipilkillä. Jossain vaiheessa hän kompastui värikoukkuihin ja siirtyi nopeasti miltei kokonaan niiden pariin. Mies kuitenkin tunnustaa joskus tarjoavansa ahvenille myös niin kutsuttua silmäpilkkiä. Tasuria hän heiluttaa lähinnä kuhien päämenoksi.

Harrin pilkkivälineet

Kuten kalastuksessa yleensäkin, hyvillä välineillä on ratkaiseva rooli menestykseen värikoukkupilkinnässäkin. Harri valmistaa pilkkivapansa itse ja käyttää lähinnä kämmeneen menevää kevyttä erikoisvapaa pitkällä kärjellä. Vavan tärkeimpänä

Värikoukkaaja Harri Lindbergin PILKKIVINKIT

Koukun väri valitaan lumen määrän ja veden lämpötilan mukaan.

Harrin tekemiä pilkkejä: Vasemmalta Gubbe, Karju (pienennös) sekä kaksi normaalikoista Karjua.

Harrin tekemiä pilkkejä: Vasemmalta Äijä, seuraavat kolme ovat nopeita ja kapeita nimettömiä pilkkejä ja oikeanpuoleinen on Ukko.

ominaisuutena hän pitää sopivaa kärjen jäykkyyttä sekä sen keveyttä. Vapavalintaan vaikuttaa olennaisesti myös pilkin paino.

Erilaisia pilkkejä eri tilanteisiin löytyy runsaasti, sillä Harri valmistaa nykyään kaikki vieheensäkin itse.

"Pilkkejä teen eri materiaaleista, että saan niihin mieleiseni uinnin. Sillä on suuri merkitys varsinkin isomman ahvenen pyynnissä. Isolle ahvenelle haluan rauhallisen ja hitaan uinnin, yhdistettynä mahdollisimman isoon hahmoon" hän kertoo.

Harrin nyrkkisääntönä pilkkien tekemisessä on, että pienet pilkit kannattaa valmistaa ominaispainoltaan painavasta metallista ja suuret pilkit taas mahdollisimman kevyestä metallista.

Mitä väriin tulee, Harri käyttää lähes aina teräksen tai hopean väristä pilkkiä.

"Vaihtelen vain pilkin uintia ja pilkin kokoa aina ahvenen aktiivisuuden mukaan. Yritän saada kalat innostumaan mahdollisimman nopeista pilkeistä, mutta ahvenhan sen aina päättää, mikä toimii minäkin päivänä."

Harri myöntää joutuneensa viilaamaan uusia pilkkejä kesken kaudenkin, jos kyseinen talvi on vaatinut juuri tietynuintisia pilkkejä.

Värikoukut ja koukkujen värit

Värillä on kalastuksessa väliä ja tämä mantra pätee erityisesti värikoukkupilkkijällä.

"Värikoukun värit kannattaa valita erityisesti lumen määrän ja veden lämpötilan mukaan. Nyrkkisääntönä voidaan pitää,

SILMÄPILKKI

SUOSIKKINA KAKSONEN

Harri kaivaa sopivan tilanteen tullessa repustaan joskus silmäpilkkivärkitkin. Yksi hänen suosikkikoukkujaan on silloin kaksiaarainen koukku nimeltä Kaksonen. Koukku on kehitetty nimenomaan ahvenensilmällä pilkkimiseen ja se on suunniteltu niin, että silmä pysyisi koukussa maksimaalisen kauan.

"Pienen, lopetetun 5-20 gramman ahvenen silmä on paras Kaksoseen. Tätä isompi silmä peittää Kaksosen väkäset ja silloin koukku ei toimi enää", hän paljastaa.

Pilkkimies muistuttaa, että silmä vaikuttaa pilkin uintiin, ja tästä syystä pilkki saa olla 0,5-1 grammaa painavampi kuin vastaava värikoukkupilkki. Silmäpilkit Harri valmistaa painavammasta metallista.

Värikoukkaajalle on nykyään tarjolla hyviä erikoisvapoja. Vasemmanpuoleinen on Rapalan malli ja oikeanpuoleinen Harrin omatekemä.

Harrin tekemiä pilkkejä: Kaksi kokoa Hepusta. Nämä ovat isompia malleja, pääasiassa merikäyttöön.

että paksun lumen aikaan toimivat vaaleat värit ja lumettomilla jäillä tummemmat sävyt.”

Hyvällä syönnillä Harri suosii erityisesti ärsykevärejä. Raitapaidoille maistuvat värit vaihtelevat, eivätkä vuodet ole veljeksiä keskenään.

”Edellistalvena Uudenmaan järvissä toimivat mustat koukut ja nyt kuluneena vuonna on vuorostaan pilkitty enemmän vaaleilla koukuilla. Värejä kannattaa kokeilla aktiivisesti, erityisesti jos valaistusolosuhteet muuttuvat jään alla nopeasti”, Harri neuvo.

Mustat koukut ovat hänen mukaansa toimineet erityisesti silloin; kun järvedet ovat sekoittuneet savisiksi ennen jäiden tuloa.

”Joskus on kalakavereiden kanssa löydetty juuri sen talven omat värit ja niitä on sitten käytetty menestyksekkäästi useissa erityyppisissä järvissä. Kun tällainen ”sesonkiväri” löytyy, niin se vaan tuntuu silloin toimivan paikassa kuin paikassa.”

Itse koukutkin saa nykyään eri väreissä eli muun muassa

ruskeina, hopeisina sekä kul-lanvärisinä. Yhdessä kilpailussa viime talvena Harri sai ensin aamulla kalaa hyvin, mutta yhtäkkiä kalantulo loppui kuin seinään.

”Tuskailin siinä pitkään saamatta juurikaan mitään. Seurakaverini sai kuitenkin kalaa hyvin ja neuvoi laittamaan kul-latun koukun pilkin alle. Niksi tepsi ja taas alkoi saalista nou-semaan lopulta kisavoiton arvoisesti”.

Näinkin pienet asiat voivat siis vaikuttaa ratkaisevasti kalantuloon.

Koukkuja mukana useammassa koossa

Harri pyrkii käyttämään numeron 14 koukkuja, ja joskus jopa peräti numeron 12 tekelei-

tä. Usein joutuu kuitenkin käyttämään pienempiä, vaikka numeron 16 koukkuja. Pyy-

täviä koukkuja kannattaa siis pitää useammassa koossa mukana.

”Koukun koolla on viime talvina ollut suuri merkitys, varsinkin jos jääkansi muodostuu ali-

”Raitapaidoille maistuvat värit vaihtelevat.”

KALASEURA

VÄRIKAAPPARIT ON ERIKOISSEURA

Harri on viihtynyt kilpailukentillä nuoresta pitäen ja voitti ensimmäisen seurakisan jo alle 18-vuotiaiden sarjassa juurikin värikoukulla. Pilkinä oli silloin Figutti-niminen tuote, oranssilla värikoukulla varustettuna.

”Siihen aikaan oli värikoukkuvehkeet vielä harvinaisia ja talvet lumisia”, Harri muistelee. ”Värikoukusta jäi hyvä fiilis, kun kalat ottivat siihen äkäisesti.”

Vuonna 2003 hän liittyi Värikaappareihin, värikoukku-pilkkimiseen erikoistuneeseen helsinkiläiseen kalastus-seuraan. Kyseinen kalastusseura on edelleen voimis-

saan ja ottaa mieluusti uusia jäseniä mukaan toimintaansa.

Harri on näyttänyt kyntensä seuran sisäisissäkin mitelöissä ja nappasi kuluvaan vuonna seuran oman mestaruuden ja siinä ohimennen myös kiinnityksen niin kutsuttuun Maljakisan kiertopalkintoon.

Värikaappareiden kotisivut löytyvät osoitteesta www.saunalahti.fi/kaappari/index.html. Lisätietoja seurasta ja sen jäsenyydestä antaa tarvittaessa **Kimmo Koivisto**, kimmo.koivisto@fkl.fi.

jäähtyneen veden päälle”, Harri tuumii.

”Kalastusseurassamme Värikaappareissa pyritään jo alkutalvesta löytämään niin kutsuttu ottipaketti, jossa on yhteen sointuvat pilkit ja koukut. Kun ne löytyvät, niillä yleensä pilkitään niin kauan kuin valaistusolosuhteet pysyvät samoina. Toisin sanoen samalla setillä pilkitään monta kisaa putkeen eri vesissä ja keleissä.”

Vaatetus ja muut välineet

Oikeanlaisella vaatetuksella on iso rooli pilkkijän menestyksessä. Paelellessa kun ei pysty pilkkimään keskittyneesti. Harri suosii kerrospukeutumista ja pisteenä iin päällä hän käyttää Gore-Tex-päälysvaatteita viiman loitolla pitämiseen.

Jalkaansa hän valitsee olosuhteiden ja oletettujen siirtymien mukaan joko niin kutsutut piikkikengät vedenpitävien sukkien kera tai sitten saappaat.

Kairojen suhteen mies ei ole toistaiseksi lähtenyt akkukairavillitykseen mukaan, vaan luottaa edelleen perinteiseen veivattavaan malliin.

Titaanirunkoisella mennään, vain terät vaihtuvat tilanteen mukaan: UR:n terät teräsjäälle ja Moran vastaavat kohvalle.

Pilkkipönttönä Harri suosii Maksimaisen isoa pakkia, johon mahtuu tarvittaessa jopa 25 kiloa kalaa. Harvemminhan niin paljon ahventa tarvitaan kisojen voittoon, mutta aina silloin tällöin osuu isoilla jävillä hyvään parveen ja saa sen yli kaksikymmentä kiloa saalista kasaan.

”Oikeanlaisella vaatetuksella on iso rooli pilkkijän menestyksessä.”

Värikoukulla pilkkimisen tekniikka

Värikoukulla pilkkiminen on aktiivista pilkkintää ja siinä työnteolla on suuri merkitys. Kiisoissa Harri pyrkii löytämään kalaspotit ensimmäisenä ja onkimaan siitä aktiivisimmat ahvenet nopeasti ylös. Kun yksi alue loppuu, seuraavan parven etsintä alkaa heti.

”Näin kannattaa toimia etenkin, jos kala on aktiivinen ja syö hyvin”, Harri neuvo.

”Jos ahven on passiivisella päällä, silloin tulisi vuorostaan hidastaa rytmiä ja viipyä reiälläkin kauemmin. Näinä hetkinä myös pilkin uittoa

muutetaan varovaisemmaksi, ahventa pelottelemattomaksi.”

Onnistunut värikoukkaaminen on pitkälti käsialasta kiinni ja sitä kannattaa vaihdella aktiivisesti aina syönnin mukaan. Viime talvina on Harrin mukaan menty enemmän rauhallisella kuin aktiivisella uitolla.

”Enemmän pieniä neppauk-

Värikoukulla saa välillä kunnan körmyjäkin. Kuva: Sini Lindberg.

sia kuin pitkiä uittoja”, Harri kertoo.

Alijäähtyneet vedet johtavat yleensä ahvenen passivoitumiseen ja silloin kala saattaa aktivoitua syömään vasta kevään kynnyksellä. Viime talvet, ainakin Etelä-Suomessa, ovat tämän osoittaneet.

”Aika nopeasti näkee, kuinka aktiivinen ahven on ja uittoa kannattaa sovittaa syönnin mukaan.” Harri seuraa tiivistä tärppien laatua ja jos ne ovat varovaisia hipaisuja, hän rauhoittaa uittoa ja pitää pilkkiä pitkiäkin aikoja paikoillaan. Jos taas tärpit ovat rajuja iskuja, on silloin myös aktiivisemmän uiton paikka.

”Kannattaa yrittää nostaa kalat värikoukun perässä väliveiteen. Se lisää onnistuessaan saa-

lipussin painoa merkittävästi”, Harri vihjaa.

Taktiikka kisoissa

Pilkkikilpailukentillä nähdään pääsääntöisesti kaksi eri tekniikkaa; haarukointia haarukavavalla tai sitten niin kutsuttua diagonaalialia. Haarukointissa pyritään minimoimaan kanssakilpailijoiden huomion herättäminen, jotta kilpailija voisi rauhassa tyhjentää antoisaa apajan itse. Diagonaalissa kädet käyvät sen sijaan kuin tuulimylly ja peittelyyn ei juurikaan edes pyritä.

”Itse vedän kalat diagonaalilla ja mahdollisimman nopeasti. Pysin myös etsimään ahvenpotit ensimmäisenä. Vieren voi tulla, mutta yleensä olet jo siinä vaiheessa hävinnyt pelin”, Harri sanoo.

Hänen neuvonsa kisojen voittajille on löytää aktiivisia ahvenparvia ensimmäisenä ja kiinnittää vähemmän huomiota muiden tekemiseen.

Harri kilpailee Etelä-Suomessa

Harri osallistuu pääasiassa pilkkikilpailuihin Etelä-Suomessa, jossa monet kisat järjestetään ”salainen paikka”-periaatteella. Tämä tarkoittaa sitä, että kilpailijat kokoontuvat etukäteen ilmoitettuun paikkaan ja vasta siellä kilpailun järjestäjä paljastaa kisaveden, jonne sitten siirrytään porukalla kilpailemaan. Kilpailuissa on yleensä myös harjoittelukielto.

Kyseinen menettelytapa sopii hyvin työssäkäyville, he kun eivät ehdi mitenkään treenaamaan kisoja varten. Toimintamalli luo siten kaikille tasaväkiset mahdollisuudet pärjäämiseen. Yleensä kilpailut

Harri Lindberg käy pilkkikisojen ohella hupipilkilläkin. Kuva: Sini Lindberg.

Iltasyönte kutsuu. Kuva: Sini Lindberg.

käydään Harrille entuudestaan tutuilla järvillä ja niistä on vuosien varrella kertynyt mukavasti tietoa. Se, että tuntee veden ei kuitenkaan ole mikään mitalitakuu, sillä tututkin järvet voivat välillä yllättää. Esimerkiksi joskus vaikeana pidetty järvi antaa hyvin kalaa, ja päinvastoin.

Uudenmaan alueella on paljon mielenkiintoisia ja erilaisia järviä ja Harrin mukaan kaikissa niissä on mahdollisuus pärjätä myös värikoukulla. Värikoukukupilkintää pidetään yleensä matalien paikkojen mahtimenetelmänä, mutta Harrin mukaan metodi soveltuu myös syviin järviin.

”Joissain järvissä ongitaan jopa kahdenkymmenen metrin syvyydestä ja sellaisiakin kisoja olen värikoukulla pystynyt voittamaan. Näissä paikoissa pilkkien täytyy vaan olla isompia ja ketjujen aika pitkiä.”

Tietoa on tarjolla

Värikoukukupilkinnästä kiinnostuneille on tänä päivänä tarjolla monta tapaa lisätietojen kartuttamiseen. Sosiaalinen media tarjoaa omat keskusteluryhmänsä ko. harrastukselle ja netistä löytyy muutenkin paljon värikoukkuasiaa sitä etsiville.

Kynnys teoriasta käytäntöön ylitetään parhaiten lähtemällä jäälle vannoutuneen värikoukkaajan kanssa. Jollei sellaista kaveria lähetyviltä löydy, harrastusmuotoon erikoistuneet kalastusseurat, kuten esimerkiksi aiemmin mainittu Värikaapparit, tarjoavat oivallisen mahdollisuuden lopulliseen hurahtamiseen tähän pilkintämuotoon! ●

TEKSTI: HARRI LINDBERG JA
MARCUS WIKSTRÖM
KUVAT: MARCUS WIKSTRÖM
KOUKUT: HARRI LINDBERG

VÄRIKOUKKAAN valinnat ahvenelle

Harri Lindberg on pitkän linjan väri-
koukukupilkkiä. Tässä hän paljastaa
meille joitakin koukkusuosikkejaan.

PINKKI-SININEN

Runko koostuu pinkistä chenillekarvasta ja pää
sinisestä liima/kimalle-sekoituksesta. Kaikissa
kolmessa sakarassa on valkoinen iskupiste.

● Koukku on Harrin suosikki kirkkaisiin vesiin
ja erityisesti vähälumisina talvina.

PUNA-KELTA-VIHREÄ

Tässä koukussa runko on keltainen, kaula kirk-
kaanpunainen ja pää vihreä. Pään kohdalle on
ottavuuden parantamiseksi pujotettu oranssi-
set "viikset". Iskupiste on punainen.

● Kyseinen papukaija-tyyppinen koukku on
Harrin valinta eritoten savisameisiin vesiin.

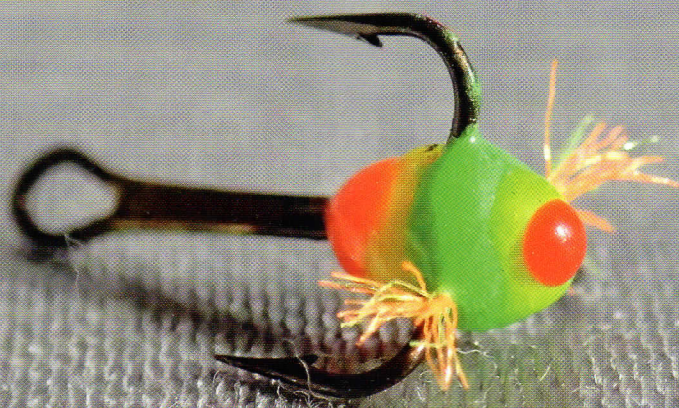
PINKKI-VALKO-SININEN

Tehdään kullanvärisen koukkuun. Koukun run-
ko on valkoinen. Kaulaan tulee pinkkiä karvaa ja
päähän vuorostaan sinistä kimalletta. Iskupis-
te on valkoinen.

● Tämän koukun Harri kaivaa kukkarostaan
erityisesti lumikelien vallitessa.

Harrin ykköskoukku kirkkaisiin vesiin.

Papukaija-väritys toimii monessa eri
tilanteessa. Tämän viiksi-vallun Harri
valitsee erityisesti sameisiin vesiin.

Lumikelien lumoaaja.

PUNA-KELTAFOSFORI-VIHREÄ

Tehdään kullanväriseen koukkuun. Runko on keltainen ja siihen lisätään pimeässä hohtavaa fosforia. Kaula on kirkkaanpunainen ja pää vihreä. Karkkikerrointa Harri on korottanut lisäämällä mikrolasia keltaiseen ja punaiseen osioon. Näin saadaan aikaiseksi mätimäinen olento, mikä laukaisee ahventen iskurefleksin entistä herkemmin.

● Koukku on Harrin mukaan parhaimmillaan sameissa vesissä ja paksun lumen aikaan.

PUNA-ORANSSI-VIHREÄ

Tehdään hopeanväriseen koukkuun. Runko on oranssi ja kaulaan tulee tummanpunaista karvaa. Pää on vaaleanvihreä ja iskupiste musta. Runkoa ja päätä on lisäksi kuorutettu mikrolasilla ja jopa iskupiste on tässä versiossa jätetty "mäti-peitteen" alle.

● Harri pitää tätä hyvänä yleiskoukuna niin sameisiin kuin kirkkaisiin vesiin. Ilman tätä ei lähdetä kotoa siis...

LILA-ORANSSI KAKSIHAARA, KAKSONEN

Tehdään kaksihaaraiseen, hopeanväriseen koukkuun. Teko on varsin helppoa, siihen laitetaan vain lila liimatäplä ja sen kuivuttua vielä oranssinen täplä kaveriksi.

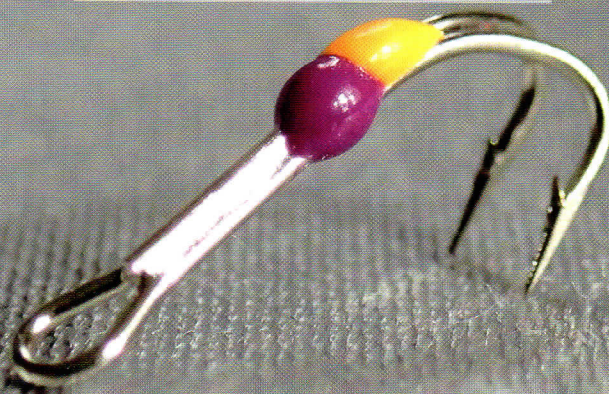
● Kaksonen on spesiaalikoukku niin kutsuttuun silmäpilkintään, eli siihen pujotetaan kuolleelta pikkuahvenelta otettu silmä. Harrin mukaan maali-täplän värillä ei juurikaan ole silmäkoukussa väliä, sen tehtävä on lähinnä pitää silmä oikeassa kohdassa koukku. ●

Samean veden ja paksun lumikerroksen hurmuri.

Kovan luokan yleiskoukku. Tätä viiksi-vallua Harri valkkaa erityisesti sameisiin vesiin.

Tämä kaksihaara-koukku on silmäpilille kehitetty erikoiskoukku.